

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Ortv Et Progressv Ac Viris Illvstribvs Ordinis
Gloriosissimæ Dei Genitricis, semper Virginis Mariæ de
monte Carmelo**

Trithemius, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1643

Cap. VII. Verba hæc ex Canticis Caputtum vt Carmelus &c. ad honorem B.
Mariæ Virginis, eiusq[ue] in hunc Ordinem singularis charitatis mysticè
explicantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64495](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64495)

Pet. Dor-
landus.
ia-
is.

Armach.
Waldens.

NOTA.

Mart.
Italius.

fuisse illi reuelatum, ex sua stirpe Beatam Virginiem nascituram, vt testatur Petrus Dorlandus Carthus. in *vita S. Annæ*, & Iodocus Badius Ascensus. Cum autem Beatissima Virgo, Nazareth inhabitaret, quæ teste Hieronymo, à Carmelo tribus tantum distat miliaribus Carmelitas Carmelum incolentes, aliquando cum suis sodalibus visitabat, ob veterem loci sanctitatem, teste Armachano Hiberniæ Primæte, vt refert Waldensis *de Sacrament. titul. 9.* cuius hæc sunt verba: *Erat huius Ordinis soror, nomine MARIA, qua dum de Nazareth in montana Carmeli conscendere statueret, pluries dixit filio suo, vadam, & narrabo nomen tuum Fratribus meis, Patris Eliæ Filijs: & quid putas Ordo Carmeli responderit, utique illius sanctissimæ Elisabethæ Verbum: Vnde hoc mihi, vt veniat mater Domini mei ad me? atque illud verbum institutoris Eliæ: Mulier da mihi filium. Eiusdem sententiæ est Martinus Italus in suis Chronicis: Ad eos autem (ait) qui inuenta tempore superioribus ex Prophetis originem traxerunt, Sanctam Dei Genitricem cum in humanis ageret, sicut matrem ad Filios, sæpenumero venisse legimus: ad istiusmodi etiam viros, Christum cum discipulis quibusdam peruenisse didicimus.*

CAPVT VII.

Verba hæc ex Canticis, Caput tuum sicut Carmelus, &c. ad honorem B. MARIE Virginis, eiusque in hunc Ordinem singularis charitatis mysticè explicantur.

Cant. 7.

D. Greg.

AD præconium huius Ordinis & B. MARIE Virginis de monte Carmelo valde congruere mihi videtur diuinum illud Sponsi elogium *Cant. 7. Caput tuum, vt Carmelus; varia, quæ in eo delitescunt, arcana, in laudem Virginis placet primo referare, deinde encomia Carmelitana Religionis profèqui. Scio, D. Gregorium per caput, hoc loco intelligere Christum Dominum, ipsumque*

ipsumque monti Carmelo assimilare: verba illius sunt hæc. *Caput Ecclesiæ Christus, qui bene, ut Carmelus dicitur, quia ipse per passionem, quam sustinuit, ad gloriam Patris est exaltatus, de quo scriptum est: Et erit in nouissimis diebus preparatus mons domus Domini, in vertice montium: in Carmelo quippe Elias orans, obtinuit pluuiam, & nos in Carmelo orantes pluuiam impetramus, quando in Christum credentes, Christum desideramus, & à patre irrigationem gratiæ suscipimus, quam rogamus.* Hanc interpretationem sequutus eruditus auctor, Iustus, c. 7. Cant. ait: *In Carmelo monte S. Elias, & Elisæus, sæpe receptaculum habuerunt, quapropter in capite Ecclesiæ Domino nostro IESU Christo, quo sublimius nihil est, tanquam in monte Carmelo, est iusti habitaculum, & multitudo populorum, tanquam diuersitas animalium, sapientiæ percipit alimentum. Comæ capitis istius, sicut purpura Regis vincit canalibus, eminentiores sunt Sancti, videlicet Martyres Christo consimilati.* Cæterum alij Doctores præsentem locum intelligunt de ipso monte Carmelo, in eo tamen sunt diuisi, ac discordes: quod quidam illum applicant ad Ecclesiam, sicut applicuit noster Nicolaus de Lyra, qui affirmans Carmelum montem esse altissimum, & pulcherrimum, multisque herbis odoriferis refertum, ait, *Isaiam capite 35. ad explicandam Ecclesiæ Catholice fœlicitatem, adhibuisse similitudinem à monte peritam: Latabitur deserta, & inuia, & exultabit solitudo, & florebit, quasi lilium, germinans germinabit, & exultabit latibunda, & laudans, gloria Libani data est ei, decor Carmeli, & Saron. Etenim per fertilitatem, & amœnitatem horum, & præfertim Carmeli, qui fœcundissimus erat, significare voluit Isaias, quicquid erat spiritualis amœnitatis in veteri legi transferendum fuisse in Ecclesiam Christi.*

Alij tamen Doctores prædictum locum mysticè intelligentes, in laudem Virginis illum conuertunt.

R 5

Doctif-

Nicolaus
de Lyra.

Isaia 35.

Gulielm.

1. Expos.

Doctissimi Gulielmi, piam, ac præclaram expositionem primo loco apponam, ab eius verbis nihil prorsus detrahens: sic enim illum, interpretatur: *Mens in Virgine matre, monti comparatur propter excellentiam gratia. Carmelus quippe in sacris litteris mons est famosus. Cur autem non alij monti, sed Carmelo potissimum mens illa virginea comparatur, ratio est: Carmelus quippe interpretatur scientia circumcisionis, & ne pia mater videatur forte minus intellexisse mysterium Circumcisionis, quod in illo veteri populo contra originale reatum diuinitus sancitum erat. ne, inquam, videatur minus nosse mysterium circumcisionis, eo quod Filium duxit circumcidendum, quem privilegio sacrae Conceptionis, & Natiuitatis sciebat esse ab omni originali labe immunem, & liberum, idcirco illi à Filio specialiter dicitur: Caput tuum ut Carmelus, ac si aperte diceretur: Bene sciebas, ô pia Mater, cur populo Dei datum esset remedium circumcisionis, & tamen me, quem sine concupiscentia, ac per hoc non in peccatis singulariter concepisti, carnali circumcisioni, quasi ab originali labe purgandum subdidisti, neque hoc insipienter faciebas, sed diuina inspirationi, per spiritum edocta, seruiebas, quippe oportuit mediatorem legis factum ex muliere, fieri quoque sub lege, & hoc dispensatorie, ut eos, qui sub lege erant, redimeret. Hæc Gulielmus.*

2. Expos.

Secunda expositio bonum exemplum, quo Beata Virgo intuentes se, docebat, intelligentiam huius loci conuertit. Etenim sicut nulla humani corporis pars magis eminent, & patentior est omnibus, quam caput; ita in Beata Virgine nihil magis omnibus patebat, quam optimum eius exemplum: hoc ergo comparat cælestis Sponsus Carmelo, qui (ut nuper dicebam) interpretatur, *dans scientiam circumcisionis*, quia Deipara Virgo, exemplo suo docebat omnia animæ nociua circumcidere: in illam enim aspicientes, & compositos eius mores obseruantes, facile nosse poterant, quid in vita mori-

moribusque, eos circumcidere oporteret, nimirum, ex eius humilitate superbiam, ex patientia iram, ex charitate inuidiam, ex temperantia ingluuiem, ex regulatissima tandem eius viuendi ratione, effrænatiſſimam propriæ vitæ conſuetudinem ſibi reſecandam addiſcere poterant.

Tertiam expoſitionem huic affinem tradit anti- 3. *Expoſ.*
 quus. *Ioannes XLIV. Patriarcha Hieroſolymit. ex Ioannes*
Ordine Carmelitarum aſſumptus, in lib. de inſti- XLIV.
tutione Monachorum c. 34. vbi hæc præclara habet
verba: Sponſus in epithalamio Virgini dicit gratula-
bundus, Caput tuum, vt Carmelus: vbi per caput
intelligitur rectè anima mens, quia ſicut in corporis
membris caput præminet, ita in viribus anima mens
dignior eſt. Et ſicut à capite membra, ita à mente ce-
tera vires anima reguntur. Carmelus vero, cogno-
ſcens circumciſionem interpretatur. Rectè igitur ſpon-
ſus huic Virgini congratulans: ait, Caput tuum id eſt,
menſ tua, o Dei genitrix eſt, vt Carmelus, id eſt, vere
cognoſcens circumciſionem, quia prima fæminarum
per ſpontaneam voluntatem, & virginitatem, ſci-
uiſti à te prorsus circumcidere omnem veneream vo-
luptatem.

Quartam expoſitionem tradit Dionyſius Car- 4. *Expoſ.*
 thulianus art. 24. *ſuper Cant.* Per caput Virginis, *Dionyſ.*
 ſanctam eius voluntatem intelligit, quæ inſtar *Carthuf.*
 Carmeli montis in Deum ſemper amoris altitudi-
 ne ferebatur, & bonorum operum fructibus abundabat. Additque poſſe etiam accipi eius intentionem in rebus omnibus altiffimam.

Sed arbitror (& hæc ſit quinta expoſitio) rectius 5. *Expoſ.*
 per caput *MARIÆ*, vtramque animæ eius partem
 ſuperiorem intelligi, quæ *Carmelo* monti compa-
 ratur, tum quia ſublimitate, & pulchritudine reli-
 quos omnes montes, hoc eſt, reliquos omnes San-
 ctos, longè ſuperat; tum etiam quia abundat om-
 nium florum, odorumq; ſuauitate, id eſt, omnium
 virtutum, & gratiarum fragrantia; tum tandem,
 quia

3. Reg. 18.

quia sicut *Carmelus* mons propter altitudinem & viriditatem contemplationi erat aptissimus: ob quam causam *Elias* eò contemplandi gratia sercipere consueverat, vt 3. Reg. cap. 18. legimus, ita nullus locus inter puras creaturas ad contemplandum aptior inueniri potest, quam Virginis caput, hoc est, suprema eius animæ pars, in qua pœne innumera Dei dona, prærogatiuæ, ac cœlestia charismata præfulgebant. In hunc ergo montem si quis per piam, ac frequentem contemplationem ascenderit, facile profectò in summam diuinæ bonitatis, sapientiæ, potentiæque admirationem rapietur.

6. Expos.

Sextam iam adnecto expositionem, in lectione Hebræorum fundatam, qui non legunt, *Caput tuum, sicut Carmelus*, sed *Caput tuum super te, sicut Carmelus*: quibus verbis indicat diuinus Sponsus, caput Virginis dilectissimæ sponsæ suæ, non fuisse super humeros depressum, sed eminent, quod multum facit ad pulchritudinem: qua metaphora significat Virginis charitatem, quæ caput est reliquarum virtutum, eminentem in ea fuisse, non humeris ipsis coherentem, id est, operibus tantum respondentem; sed altitudine, & eminentia omnino opera transcendisse, ita vt non contenta fuerit Virgo operibus, ad quæ lege tenebatur: hoc enim erat depressum super humeros habere caput, sed semper ad excellentiora supererogationis opera aspirauerit, quod est eminent habere caput super humeros. Aptè etiam charitas Virginis monti *Carmelo* assimilatur, quia sicut ille vberrimus erat fontibus, ac riuulis amœnissimus, ita charitas Virginis vberrima fuit operibus, fontibusque & riuulis, qui in proximorum vtilitatem deriuabantur amœnissima. Huic interpretationi non parum mihi fauere videtur Rabbi *Abnesdra* doctissimus inter Hebræos: nam licet affirmet, per *Carmelum* hoc loco non intelligi montem illum, in sacris litteris celebratiss.

Rabbi Abnesdra.

bratissimum; asserit tamen, significare colorem *2. Paral.*
 coccineum, sicut & *2. Paralipomenon.* vbi pro eo,
 quod vulgata nostra vertit, *coccino*, Hebraicum
 originale legit *Carmel*. Quis autem non videat,
 per coccineum colorem, ardentem, ac flammige-
 ram Virginis charitatem apte satis significari, quæ
 cum sit princeps reliquarum virtutum, iuxta illud
 Pauli: *Maiores autem horum est charitas*, recte per
 caput Virginis denotatur, quod quanto eminens-
 tius est, & sublimius reliquis corporis membris,
 tantundem feruentissima Virginis reliquorum
 omnium Sanctorum charitatem transcendebat.

1. Cor. 13.

Exercuit Beata Virgo feruentem hanc suam cha-
 ritatem, erga sacram Carmelitarum Religionem,
 immo primitias illius ei obtulit, sub protectionis
 suæ pallio, illam suscipiens, & materna sua pietatis
 viscera primitus illi aperiens. Etenim, vt in magna
 domo, præter patremfamilias, matrem etiam ali-
 quam, esse necesse est, non solum ad gignendos li-
 beros, sed ad eos deinde lactandos, & alendos: sic
 in hac sacra Carmelitanæ Religionis domo, et si
 primos parentes *Eliam*, & *Elisaum* haberet, oportebat
 tamen propriam ei esse matrem, quæ ad spi-
 ritualem hanc religiosæ proles familiam nutrien-
 dam, & propagandam, continuis suis officijs, ac
 meritis cooperaretur, qualem descripsit Sapiens, *Prov. 31.*
 dantem prædam domesticis suis, & cibaria ancillis,
 omnesq; ei famulantes duplicibus vestientem.

CAPVT VIII.

*Rationes, ob quas hic Ordo, singularem B. Mariæ
 Virginis amorem & Patrocinium promeruerit, &
 de primo in toto Orbe Templo seu Oratorio,
 in monte Carmelo B. Virgini
 dedicato.*

Quomodo autem Beatissima Virgo sacram
 hanc Religionem præcipuo amore fuerit profe-